

Статуата (заедно со постаментот) е висока 93,5 метри и тешка вкупно 525 тони.

Идејата на Бартолди во 1867 година била Статуата да биде поставена во близина на Суецкиот канал, кој тогаш бил кон крајот на својата изградба.

Зградата на Елис ајленд како главна станица за прием на емигрантите ги затвора вратите во 1954 година, а десет години подоцна во 1964 година е прогласена за национален споменик (денес музеј) како дел, заедно со соседниот остров Либерти ајленд, на кој се наоѓа Статуата на слободата.

■ Пишува: Гоце Дуртаноски

Статуата на слободата е изградена во 1886 година на островот Бедлоу (сега Либерти ајленд) од Елзашанецот Фредерик Аугуст Бартолди (Frédéric-Auguste Bartholdi), како подарок од Франција по повод 100-годишнината од независноста на Соединетите Американски Држави.

Статуата е работена според примероците на римската божица на слободата Либертас, иако нејзиниот лик останува енигма до ден денес: некои прават споредба дека тоа е ликот на неговата мајка, а некои експерти тврдат дека е ликот на неговата жена.

Проектот за изградба на Статуата е инспириран за време на неговите патувања низ Египет и Јемен, и двојно поголем од Големата свинга во комплексот на пирамидите во Гиза.

Внатрешната метална конструкција ја изработи познатиот француски инженер Александар Гистав Ајфел (Alexandre Gustave Eiffel), како ремек дело на статиката, а надворешната конструкција или со други зборови кажано "металната кожа на Статуата", составена од 300 метални парчиња се дело на самиот Бартолди.

Статуата (заедно со постаментот) е висока 93,5 метри и тешка вкупно 525 тони.

Идејата на Бартолди во 1867 година била Статуата да биде поставена во близина на Суецкиот канал, кој тогаш бил кон крајот на изградбата.

Првиот работен наслов на проектот бил "Египет ја осветлува Азија", кој два пати Бартолди му го презентирал на тогашниот владетел на Египет, Исмаил Паша (инаку ди-

настија од македонско потекло), но кралскиот двор и власта на Египет не биле многу заинтересирани за овој проект.

Во 1870 година, на почетокот на Француско-пруската војна, кога Германците го окупираа Елзас и ги направија Елзашаните германски граѓани, зборот "слобода" одигра голема улога во истрајноста на Бартолди да ја реализира својата идеја за изградба на животниот сон. Тоа е пресудната улога за конечниот работен наслов на проектот да

ја смени својата позиција и да го добие официјалниот наслов "Слободата го осветлува светот".

Уште при првото пристигнување во Њујорк за да го извиди теренот за изградба на Статуата, Бартолди останал без здив минувајќи покрај островот Бедлоу. По враќањето од Америка, на гала вечерата во Париз во Hôtel du Louvre, во ноември 1875 година бил промовиран проектот и по тој повод францускиот композитор Шарл Гуно ја компонирал операта наречена "Liberty Cantata", од чии продадени билети во париската Опера, почнале да се собираат средства за нејзина изградба.

Статуата прво била изложена во Париз, потоа демонтирана, и сите нејзини делови спакувани во 214 сандаци пристигнале во Њујорк на 15

јуни 1885 година, со француската фрегата Изер (Isere).

Со оглед на огромната сума која била потребна да се реализира проектот на Бартолди, недостигот на средства, како и големата критика на јавноста во САД за премногу скапиот проект, била доведена во прашање нејзината изградба.

Тоа била и главната причина што Статуата не пристигнала на време за големата изложба организирана по повод 100-годишнината од независноста на САД во 1876 година во Филаделфија, туку таму биле претставени само нејзините "најатрактивни делови од телото" како, на пример, раката со факелот во чија внатрешност можел да се искочи секој посетител, за 50 центи, кои оделе во касата како фонд за изградба на нејзиниот постамент.

ПУЛИЦЕР ЈА СПАСИЛ СТАТУАТА

За најголем и судбоносен спасител на изградбата на Статуата на слободата се смета унгарскиот доселеник во САД Јозеф Пулицер, познат и надарен новинар, сопственик на њујоршки "World". Пулицер во весникот "World" ја пласирал идејата дека Статуата не е само симбол на градот Њујорк, туку на цела Америка како држава и ветил до читателите дека низ страниците на весникот ќе биде објавено името на секој кој ќе уплати помош за нејзина изградба, независно од висината на доприносот.

Вака вели Пулицер во својот апел до американскиот народ:

"Статуата на слободата не е подарок од милионерите на

СЛОБОДАТА ГО ОСВЕТЛУВА СВЕТОТ

Франција за милионерите на Америка. Статуата е подарок од францускиот народ за американскиот народ. Ние како Американци треба да возвратиме со истиот манир и да удостоиме изградба на постаментот на кој таа ќе биде поставена. Не чекајте милионерите да ја платат изградбата на Статуата, нејзината судбина е во наши раце".

Монтирањето на Статуата

почнало веднаш на веќе изградениот постамент висок 47 метри.

Интересно е да се спомне дека во изградбата на постаментот и на сите завршни работи на овој светски познат споменик учествувале и македонски работници, доселеници од Битолско, Леринско и Солунско.

По цели десет години работа, конечно на 25 октомври 1886 година Фредерик Аугуст Бартолди со неговата сопруга, придружуван од грофот Фердинанд-Марије Лесепс, како претседател на Францускиот комитет, биле пречекани и поздравени од Американскиот комитет на чие чело бил токму Јозеф Пулицер. На островот Бедлоу новинарите од сите страни на светот ги овековечиле скромните зборови на Бартолди: "Мојот животен сон е остварен". Претседателот Гровер Кливленд, по тој повод на собирот, рекол: "Никогаш нема да забораваме дека Слободата го најде својот дом овде ниту, пак, нејзиниот одбран олтар од нас ќе

биде запоставен". На 15 октомври 1925 година американскиот претседател Калвин Кулиџ ја прогласи Статуата на Слободата за национален споменик. На 4 јули 1986 година Соединетите Американски Држави организираа најголема роденденска прослава за Статуата на Слободата во нејзината историја, во која американскиот претседател Роналд Реган рече: "Ние сме чувари на пламенот на Слободата и го креваме уште повисоко за да може да го види целиот свет".

Истата година (1986) Националната коалиција на организацији го инаугурира The Ellis Island Medal of Honor, како најголемо цивилно одликување на организацијата, медал на кој релјефно е претставена Статуата на Слободата.

ОСТРОВТ ЕЛИС

Островот Елис, претходно познат под името Ојстер ајленд (холандски: het Oyster eiland), долго време во XIX век бил користен како стовариште и магацин на американ-

ската морнарица, подоцна главно пристаниште на доселениците од Европа и цел свет. Кон крајот на XIX и на почетокот на XX век салите на оваа зграда биле главниот пункт на имигрантската инспекција на САД, или популарно наречена "надворешната врата на Слободата", низ која во годините на најголемата фреквенција од 1892 до 1924 година се пропуштале по илјада дојденци на ден, а во текот на овој период во чекалниците на зградата биле родени близу 300 бебиња. Дури 40 отсто од сите Американци денес имаат најмалку по еден роднина, кој во Америка прв пат стапнал токму на Елис ајленд.

Зградата на Елис ајленд, како главна станица за прием на емигрантите, ги затворила вратите во 1954 година, а десет години подоцна, во 1964 година е прогласена за национален споменик (денес музеј), како дел, заедно со соседниот остров Либерти ајленд на кој се наоѓа Статуата на Слободата.

ДОБИТНИК НА ШЕСТИОТ КОМПЛЕТ КНИГИ ОД "ТАБЕРНАКУЛ" Е ГОСПОДИНОТ ТАШКО ТАШЕВ ОД СТАРА ЗАГОРА, КОЈ ВО НАШАТА РЕДАКЦИЈА ДОСТАВИ ПРЕУБАВ ТЕКСТ НАСЛОВЕН КАКО "СВЕТО ПОСЛАНИЕ ДО МАКЕДОНСКИОТ НАРОД".

НЕДЕЛНИКОТ "МАКЕДОНСКО СОНЦЕ" И ИЗДАВАЧКАТА КУЌА "ТАБЕРНАКУЛ" ВО ЗАЕДНИЧКА АКЦИЈА!

МАКЕДОНСКИ КЛУБОВИ И ЦРКОВНИ ЗАЕДНИЦИ ОД ДИЈАСПОРАТА, ОСНОВНИ И СРЕДНИ УЧИЛИШТА ОД РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ИСПРАТЕТЕ НИ ВАШИ НЕСЕКОЈДНЕВНИ И ИНТЕРЕСНИ НАПИСИ ЗА СВОИТЕ АКТИВНОСТИ, ПРОЕКТИ, ПОСТИГНУВАЊА И СЛИЧНО. ЌЕ ИМАТЕ МОЖНОСТ ТОКМУ ВИЕ ДА ДОБИЕТЕ КОМПЛЕТ КНИГИ ОД "ТАБЕРНАКУЛ", КОИ ЕДНАШ МЕСЕЧНО ЌЕ ИМ СЕ ДОДЕЛУВААТ НА НАЈУСПЕШНИТЕ, НАЈДОБРИТЕ И НАЈВРЕДНИТЕ. ЗА ВАШИТЕ АКТИВНОСТИ ИНФОРМИРАЈТЕ НÈ ПО ЕЛЕКТРОНСКИ ПАТ ИЛИ ПО ПОШТА!

УЛ."ЛЕНИНОВА" БР.87, 1000 СКОПЈЕ REDAKCIJA@MAKEDONSKOSONCE.COM

книжарница ТАБЕРНАКУЛ

Табернакул има и своја книжарница која се наоѓа во центарот на Скопје на ул. Димитрие Чуповски бр. 4. Оваа книжарница е една од најдобрите снабдените во земјата. Изборот на книги се движи меѓу 10 и 15 илјади наслови.

ТАБЕРНАКУЛ

31 15 320; 31 27 073
книжарница 31 33 058

contact@tabernakul.com.mk
www.tabernakul.com.mk

